

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 59

Vydána dne 29. prosince 1965

Cena Kčs

OBSAH:

143. Vyhláška Ústřední rady odborů o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění
144. Vládní nařízení o změně působnosti ve vydávání povolení zahraničním provozovatelům silniční dopravy k jednotlivým přepravám po území Československé socialistické republiky
Oznámení o vydání obecných právních předpisů

143

VYHLÁŠKA

Ústřední rady odborů

ze dne 15. prosince 1965

o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění

Ústřední rada odborů stanoví podle § 9, § 23, § 51 odst. 1 a § 63 odst. 2 a 3 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., a podle § 5 zákona č. 67/1965 Sb., o některých změnách v nemocenském pojištění:

Oddíl první

Nemocenské

Započítatelný výdělek

§ 1

(¹) Základem pro stanovení nemocenského je započítatelný výdělek pojištěného pracovníka (dále jen „pracovník“) v organizaci, ve které koná zaměstnání zakládající nemocenské pojištění. Započítatelným výdělkem jsou všechny druhy mzdy*)

plynoucí z tohoto zaměstnání nebo v souvislosti s ním, pokud jsou podrobeny dani ze mzdy a nejsou podle dalších ustanovení ze započítatelného výdělku vyloučeny.

(²) Naturální požitky se oceňují stejným způsobem jako pro účely daně ze mzdy.**)

(³) Mzdy uvedené v odstavci 1 se považují za započítatelný výdělek i tehdy, když se z nich daň ze mzdy nesráží jen, proto, že mzda nedosahuje zdanitelné výše, popřípadě když se z nich daň ze mzdy neplatí podle mezinárodních ujednání o omezení dvojího zdanění.

§ 2

(¹) Do započítatelného výdělku pracovníka se nezahrnují:

*) § 113 zákoníku práce č. 65/1965 Sb.

**) Čl. 10 vyhlášky č. 369/1952 Ú. I., kterou se provádí zákon o dani ze mzdy, a vyhláška č. 320/1946 Ú. I., o oceňování naturálních požitků pro obor sociálního pojištění

- a) odměny za vynálezy, objevy a zlepšovací návrhy, jakož i jiné příjmy postavené jim naroveň pro zdanění podle předpisů o dani ze mzdy,*) a to bez zřetele k jejich výši a k tomu, zda podléhají dani ze mzdy nebo nikoli;
- b) příjmy osvobozené zcela nebo zčásti od daně ze mzdy;
- c) naturální, popřípadě i jiné dílčí požitky, které pracovníku náleží i v době pracovní neschopnosti;
- d) mzda za práci konanou nad týdenní pracovní dobu stanovenou**) pro pracovní úsek, na kterém je pracovník činný, včetně příplatku za práci přesčas; mzda za takovou práci se však do započitatelného výdělku zahrnuje, jestliže je za ni poskytnuto náhradní volno;
- e) náhrady mzdy poskytované pracovníkům za dobu, ve které nekonali práci (např. za dovolenou na zotavenou, za placené svátky, náhrady při výkonu služby v ozbrojených silách, při překážkách v práci, při školení);
- f) náhrada za nevyčerpanou dovolenou na zotavenou;
- g) dávky nemocenského pojištění včetně přídaveků na děti, popřípadě jiná obdobná plnění;
- h) náhrady služebních výdajů (náhrady cestovních a stěhovacích výloh, odlučné, režijní příplatky, zahraniční přídavek apod.);
- ch) náhrady škody (např. při pracovních úrazech a nemocech z povolání).

[2] Vyžaduje-li to povaha pracovní činnosti nebo způsob odměňování, popřípadě zdaňování, může Ústřední rada odborů stanovit, které další složky příjmů se nezahrnují do započitatelného výdělku, nebo které složky příjmů se do něho na rozdíl od předchozích ustanovení (zejména na rozdíl od ustanovení odstavce 1 písm. b) zahrnují.

§ 3

[1] Započitatelný výdělek se zjišťuje v organizaci, ve které je pracovník zaměstnán v době vzniku nároku na nemocenské, popřípadě vznikl-li tento nárok po skončení zaměstnání v ochranné lhůtě,**) v organizaci, ve které byl zaměstnán naposledy.

[2] Koná-li pracovník pro tutéž organizaci další práci jako vedlejší činnost v pracovním poměru,+) posuzuje se tato činnost a mzda za ni z hlediska nemocenského pojištění jako jeden celek spolu s činností a mzdou v základním zaměstnání; přesahuje-li přitom v obou činnostech celkový výkon práce stanovenou týdenní pracovní dobu, nezahrnuje se mzda za přesahující dobu do započitatelného výdělku, a to ve vedlejší činnosti.

[3] Koná-li pracovník pro tutéž organizaci další práci jako vedlejší činnost na základě dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr,++) odměna za tuto činnost se nezahrnuje do započitatelného výdělku.

§ 4

Rozhodné období

[1] Započitatelný výdělek pro stanovení nemocenského při pracovní neschopnosti se zjišťuje, pokud se dále nestanoví jinak, pro běžný kalendářní rok podle kalendářního roku bezprostředně předcházejícího před vznikem pracovní neschopnosti (dále jen „rozhodné období“).

[2] Vstoupil-li pracovník do zaměstnání v organizaci teprve v průběhu kalendářního roku předcházejícího před vznikem pracovní neschopnosti, je rozhodným obdobím doba od vstupu do zaměstnání do konce tohoto kalendářního roku. Je-li tato doba kratší než tři měsíce nebo vstoupil-li pracovník do zaměstnání v organizaci teprve v běžném kalendářním roce, je rozhodným obdobím doba od vstupu do zaměstnání do konce zúčtovacího období bezprostředně předcházejícího před vznikem pracovní neschopnosti.

[3] Stejně jako nový vstup do zaměstnání se posuzuje trvalá změna základní mzdy, zkrácení nebo prodloužení pracovního úvazku, počátek práce po skončení soustavné přípravy na budoucí povolání a návrat ze základní služby v ozbrojených silách. V těchto případech se rozhodné období počítá ode dne, kdy došlo k takové změně; za změnu od které plyne nové rozhodné období, se však nepovažuje převedení pracovnice na jinou práci v souvislosti s těhotenstvím nebo mateřstvím.+++)

*) Příjmy uvedené v čl. 1 odst. 2 a v čl. 2 č. 2 vyhlášky č. 88/1962 Sb., o zdaňování premií a odměn

**) § 83 až 85 zákoníku práce

***) § 42 odst. 2 a 3 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, a § 71 až 74 této vyhlášky

+) § 71 zákoníku práce

++) § 232 až 239 zákoníku práce

+++) § 153 zákoníku práce

Stanovení a výpočet nemocenského**§ 5**

(¹) Nemocenské se stanoví na pracovní den, v některých zvláště určených případech (§ 11) na pracovní směnu nebo na pracovní hodinu.

(²) Nemocenské na pracovní den se vypočte z čisté denní mzdy pracovníka, nejvýše však z částky 100 Kčs, procentní sazbou, která mu náleží podle doby jeho zaměstnání;¹⁾ je-li pracovní doba rozvržena do méně než šesti pracovních dnů v týdnu, maximální částka 100 Kčs na pracovní den se úměrně zvyšuje.

§ 6

(¹) Čistá denní mzda je průměr, který připadá na pracovní den ze započítatelného výdělku pracovníka v rozhodném období po odečtení daně ze mzdy podle daňové sazby platné pro něho v kalendářním měsíci, v němž vznikla jeho pracovní neschopnost. K tomu účelu se započítatelný výdělek, pokud se dále nestanoví jinak, dělí počtem obecně stanovených pracovních dnů připadajících na rozhodné období. Do uvedeného počtu pracovních dnů se nezahrnují pracovní dny a svátky, za které pracovníku náležela náhrada mzdy (např. dny dovolené na zotavenou, tzv. placené svátky, dny výkonu služby v ozbrojených silách, nepřítomnosti pro překážky v práci, účasti na školení), nebo dny, za které mu byly poskytovány peněžité dávky nemocenského pojištění. Jiné dny omluvené nepřítomností v práci, a v případech, kdy pracovní neschopnost vznikla po skončení zaměstnání (v ochranné lhůtě), také dny po skončení zaměstnání. Do počtu dnů, kterým se dělí započítatelný výdělek, se však zahrnují dny, ve kterých pracovník měl náhradní volno za práci konanou nad stanovenou týdenní pracovní dobu; rovněž se do něho zahrnují dny neomluvené nepřítomnosti v práci.

(²) Má-li pracovník pracovní dobu závazně rozvrženou jinak než na všechny obecně stanovené pracovní dny a je-li přítom toto rozvržení stejné v rozhodném období i v době vzniku pracovní neschopnosti, postupuje se při určení čisté denní mzdy způsobem uvedeným v odstavci 1 s tím rozdílem, že se započítatelný výdělek dělí počtem dnů, ve kterých pracovník měl v rozhodném období pracovat podle rozvržení pracovní doby pro něj platného, včetně případných dnů náhradního volna a dnů neomluvené nepřítomnosti v práci.

(³) Byly-li pracovníku v rozhodném období zúčtovány započítatelné dlouhodobé prémie nebo podíly na hospodářských výsledcích, zahrnou se do započítatelného výdělku ve výši, která odpovídá délce rozhodného období, popřípadě nepracoval-li pracovník po celé jeho trvání, ve výši, která odpovídá délce doby, po kterou v rozhodném období pracoval.

§ 7

Má-li pracovník pevnou měsíční mzdu, určuje se denní nemocenské tak, že se měsíční mzda, která je pro něho stanovena v době vzniku pracovní neschopnosti, po odečtení daně ze mzdy dělí průměrným počtem pracovních dnů připadajících na jeden měsíc z celkového počtu pracovních dnů v roce. Má-li pracovník kromě pevné měsíční mzdy ještě započítatelné proměnlivé složky mzdy (prémie a odměny), zvýší se měsíční mzda o poměrnou částku, která z proměnlivých složek mzdy v rozhodném období připadá na jeden kalendářní měsíc; při určení této částky se postupuje obdobně podle § 6. Zameškal-li pracovník s pevnou měsíční mzdou v rozhodném období neomluveně práci, určí se mu denní nemocenské vždy způsobem uvedeným v § 6.

§ 8

(¹) Podkladů zjištěných podle předchozích ustanovení (započítatelného výdělku, rozhodného období a počtu pracovních dnů, podle kterých se počítá průměrná čistá denní mzda) se použije pro stanovení nemocenského při všech pracovních neschopnostech vzniklých do konce běžného kalendářního roku. Podklady zjištěné při vzniku pracovní neschopnosti platí pro celou dobu jejího trvání, a to i tehdy, přechází-li tato neschopnost i do příštího kalendářního roku.

(²) Vznikla-li pracovní neschopnost po některé změně uvedené v § 4 odst. 3, zjišťují se podklady uvedené v odstavci 1 znovu za rozhodné období po této změně. Jestliže v období plynoucím od této změny nebyly pracovníku ještě zúčtovány prémie a odměny na celé toto období připadající a jejich výše není známa ani do dne, kdy se v organizaci má přistoupení po vzniku pracovní neschopnosti k výpočtu nemocenského, stanoví se nemocenské podle té části rozhodného období, za které jsou již zúčtovány, popřípadě známy i uvedené prémie a odměny; nejsou-li dosud vůbec zúčtovány ani zná-

¹⁾ § 1 zákona č. 67/1965 Sb. o některých změnách v nemocenském pojištění, § 13 zákona č. 54/1956 Sb. a § 14 a 20 této vyhlášky

my, zahrne se do započítatelného výdělku poměrná část pracovníkových prémie a odměn z předchozího rozhodného období, jestliže mu podle mzdových předpisů mohou náležet i na pracovním místě (funkci), na kterém je činný po uvedené změně.

§ 9

(1) Vznikla-li pracovní neschopnost pracovníka již v kalendářním měsíci, němž vstoupil do zaměstnání nebo v němž u něho došlo ke změně uvedené v § 4 odst. 3 nebo nekonal-li pracovník v rozhodném období práci ani po 25 pracovních dnů, vychází se při stanovení nemocenského ze započítatelného výdělku, kterého by pravděpodobně dosáhl, kdyby v organizaci pracoval podle svého pracovního úvazku po celý měsíc. Jde-li však přitom také o neomluvenou nepřítomnost v práci, snížil se pravděpodobný měsíční výdělek o částku odpovídající neomluvené nepřítomnosti v práci.

(2) Podklady (započítatelný výdělek, rozhodné období a počet pracovních dnů, podle kterých se počítá průměrná čistá denní mzda) zjištěné podle odstavce 1 jsou základem pro stanovení nemocenského jen při pracovních neschopnostech vzniklých v témž kalendářním měsíci jako pracovní neschopnost, pro kterou byly poprvé takto zjištěny; toto omezení platí také, je-li rozhodné období pro pracovníka kratší než tři měsíce. Při další pracovní neschopnosti vzniklé po uplynutí kalendářního měsíce se podklady zjišťují nově. Jakmile jsou podklady zjištěny za rozhodné období trvající aspoň tři měsíce a za aspoň 25 v něm odpracovaných dnů, platí pro pracovní neschopnosti vzniklé až do konce běžného kalendářního roku (§ 8).

§ 10

(1) Byla-li pracovnice v souvislosti s těhotenstvím nebo mateřstvím převedena na jinou práci*) a vznikla-li její pracovní neschopnost v době, kdy je takto převedena, nebo potom, kdy takové převedení skončilo, nepřihlíží se při stanovení nemocenského, je-li to pro pracovníci příznivější, k době, po kterou byla převedena na jinou práci, a k výdělku za tuto dobu.

(2) Navazuje-li výplata nemocenského bez přerušení na výplatu peněžité pomoci v mateřství, stanoví se nemocenské ze započítatelného výdělku, který byl základem pro stanovení peněžité pomoci v mateřství.

*) § 133 zákoníku práce

§ 11

(1) Pracuje-li pracovník ve směnovém provozu, může se mu nemocenské stanovit obdobně podle předchozích ustanovení na pracovní směnu.

(2) Pro pracovníky v provozech nebo na pracovištích, ve kterých je pracovní doba rozvržena nepravidelně nebo ve kterých je pracovní doba diferencována podle jednotlivých ročních období nebo podle jiných podobných hledisek nebo ve kterých to vyžadují jiné mimořádné důvody, může se nemocenské stanovit na pracovní hodinu.

(3) Ústřední rada odborů vydá pokyny o tom, ve kterých případech a za jakých podmínek se může použít předchozích odstavců, popřípadě které orgány jejich použití povolují. Ústřední rada odborů může také svými pokyny upravit způsob výpočtu nemocenského pro pracovníky, jejichž mzdy se vypočítávají na samočinných počítačích.

§ 12

(1) Ústřední rada odborů může vydat pro výpočet nemocenského závazné tabulky rozdílné podle délky a rozvržení pracovní doby. V tabulkách mohou být určeny částky denního nemocenského zaokrouhlené na celé koruny odpovídající průměrným hrubým mzdám (hodinovým, denním, měsíčním) a příslušným sazbám daně ze mzdy a procentním sazbám nemocenského, popřípadě i poměrně určené částky směnového nebo hodinového nemocenského.

(2) Výsledné částky jednotlivých výplat nemocenského se zaokrouhlují na celé koruny.

(3) Pro zaokrouhlování podle předchozích odstavců platí, že haléřové částky do 50 haléřů se zaokrouhlují směrem dolů a haléřové částky nad 50 haléřů směrem nahoru.

§ 13

Pro stanovení nemocenského při karanténě nařízené podle předpisů o boji proti přenosným nemocem platí předchozí ustanovení obdobně.

Doba zaměstnání

§ 14

(1) Do doby zaměstnání, podle které se určuje procentní sazba nemocenského, se započítávají doby zaměstnání, které pracovník získal od 1. ledna

1966, jestliže zakládají nemocenské pojištění v Československé socialistické republice.

(²) Době zaměstnání se kladou naroveň doby těchto dalších činností získané v Československé socialistické republice od 1. ledna 1966:

- a) doba služby v ozbrojených silách,
- b) doba soustavné přípravy na budoucí povolání v učebním poměru, v přípravě občanů se změněnou pracovní schopností prováděné podle předpisů o sociálním zabezpečení apod.,
- c) doba studia na vysokých školách,
- d) doba studia na školách poskytujících střední nebo vyšší vzdělání, pokud toto studium zakládá podle zvláštních předpisů nemocenské pojištění žáků (posluchačů),
- e) doba vědecké nebo umělecké aspirantury,
- f) doba výkonu činnosti, která zakládá podle zvláštních předpisů nemocenské pojištění s nárokem na peněžité dávky nahrazující odpadlou mzdu, s výjimkou dob, pro něž je stanoveno, že se nezapočítávají (např. § 68),
- g) doba výkonu umělecké (vědecké) činnosti, konané mimo pracovní poměr, která zakládá sociální zabezpečení podle předpisů o sociálním zabezpečení.*)

§ 15

(¹) Jako doba zaměstnání získaná před 1. lednem 1966 se započítává doba, která byla nebo měla být podle dosavadních předpisů o nemocenském pojištění***) pracovníku započtena jako doba nepřerušovaného zaměstnání v též podniku nebo jako doba jí naroveň postavená: za podmínek stanovených v § 16 se započtou i doby tam uvedené.

(²) Poživateli starobního, invalidního a částečného invalidního důchodu, který je dne 1. ledna 1966 zaměstnán nebo vstoupí do zaměstnání po tomto dni, se započte do doby zaměstnání také doba, která mu byla do nepřerušovaného zaměstnání započtena v organizaci, ve které byl činný bezprostředně před přiznáním důchodu, pokud není započtena již podle odstavce 1. Poživateli důchodu, který v době od 1. ledna 1957 do 31. prosince 1965 nebyl zaměstnán a vstoupí do zaměstnání po 31.

prosinci 1965, se započtou doby všech zaměstnání před 1. lednem 1957.

(³) Pracovníku lze započítat plně nebo zčásti ostatní (nezapočtené) doby zaměstnání, popřípadě činností jim naroveň postavených, které získal před 1. lednem 1966, jestliže dosahuje aspoň po dobu dvou roků mimořádných pracovních výsledků; změní-li potom pracovník zaměstnání, platí tento zápočet i nadále.

§ 16

(¹) Matce nebo ženě, která převzala dítě do trvalé péče, se do doby zaměstnání započítává také doba, po kterou pečovala o dítě mladší než tři roky.

(²) U pracovníků, kteří pracují v zemědělství nebo v lesnictví, se jako doba zaměstnání posuzuje také doba, po kterou takový pracovník byl členem jednotného zemědělského družstva; to platí obdobně také pro občany, kteří trvale v družstvu pracovali podle pracovních příkazů družstva a nebyli přitom ani jeho členy ani v pracovním poměru k družstvu.***) K době těchto činností se přihlíží, pokud zakládaly účast na sociálním zabezpečení družstevních rolníků.

(³) Doby získané podle odstavce 1 nebo 2 před 1. lednem 1966 se pracovníkům, kteří jsou toho dne zaměstnání, započtou k tomuto dni, jinak ke dni vstupu do zaměstnání.

§ 17

(¹) Doby zaměstnání a doby jim naroveň postavené získané v cizině se hodnotí podle stejných hledisek jako doby získané v Československé socialistické republice, pokud to vyplývá z mezistátních úmluv.

(²) I když to nevyplývá z mezistátní úmluvy, hodnotí se podle stejných hledisek jako doby získané v Československé socialistické republice tyto doby získané v cizině:

- a) doby zaměstnání v pracovním (učebním) poměru,
- b) doba studia na vysokých školách, pokud se podle československých předpisů uznává za

*) § 1 odst. 1. čl. 1 písm. g) zákona č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení a § 59 až 71 vyhlášky č. 102/1964 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení

**) § 13 odst. 4 až 6 zákona č. 34/1936 Sb. a čl. 14 až 22 vyhlášky č. 258/1956 Č. l., o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění zaměstnanců

***): Ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 100/1964 Sb., o sociálním zabezpečení družstevních rolníků

rovnocennou studiu na československých vysokých školách; to platí obdobně pro vědeckou nebo uměleckou aspiranturu,

- c) doba, po kterou matka nebo žena, která převzala dítě do trvalé péče, pečovala o dítě mladší než tři roky.

§ 18

(¹) Pokud se započítatelné doby zaměstnání a doby jím naroveň postavené, nebo doby uvedené v § 16 a 17 časově navzájem kryjí, započtou se jen jednou.

(²) Byla-li pracovníku do doby zaměstnání započtena doba předchozího zaměstnání nebo jiné předchozí činnosti, započtou se tím i doby, které v tomto předchozím zaměstnání (činnosti) byly nebo měly být započteny; tím však není vyloučeno oprávnění přezkoumat dřívější zápočty, vznikla-li o jejich správnosti pochybnost.

§ 19

Procentní sazba nemocenského se v organizaci stanoví podle doby zaměstnání, kterou by pracovník dovršil do 31. prosince běžného kalendářního roku; takto určená sazba platí pro poskytování nemocenského až do konce tohoto kalendářního roku. Přechází-li pracovní neschopnost (karanténa) do dalšího kalendářního roku, náleží pracovníku od 1. ledna tohoto dalšího roku nemocenské podle procentní sazby, která pro něho vyplývá k 31. prosinci tohoto dalšího roku.

§ 20

(¹) Ústřední rada odborů může stanovit, že se do doby zaměstnání započítávají i jiné doby, než které jsou uvedeny v § 14 až 19, popřípadě že se započítává doba členství v jednotném zemědělském družstvu také za jiných podmínek než podle § 16 odst. 2.

(²) Okresní odborová rada může podle pokynů vydaných Ústřední radou odborů dát v jednotlivých

případech souhlas k tomu, aby pracovníku byla mimořádně započtena do doby zaměstnání i doba, která v předcházejících ustanoveních není uvedena jako započítatelná.

Pracovní úraz

§ 21

(¹) Pracovním úrazem z hlediska poskytování nemocenského je úraz, který pracovník (učeň) utrpěl při plnění pracovních úkolů v zaměstnání (v učebním poměru) zakládajícím nemocenské pojištění nebo v přímé souvislosti s plněním těchto úkolů. Pracovním úrazem učeň je také úraz, který učeň utrpěl při výchově k povolání nebo v souvislosti s ní.

(²) Pracovnímu úrazu podle odstavce 1 se kladou naroveň úraz, který pracovník utrpěl:

- cestou do zaměstnání a zpět, jestliže ji podstatně nepřerušil z příčin nesouvisejících se zaměstnáním,
- při činné účasti na opatřeních proti živelním pohromám a při odstraňování následků živelních pohrom,
- při výkonu záslužné činnosti konané bez právního závazku ve prospěch celku (např. při plnění úkolů dobrovolného požárníka, zdravotníka Čs. červeného kříže, dárce krve, člena Horské služby, dobrovolného spolupracovníka pečovatelské služby sociálního zabezpečení, účastníka krátkodobé nebo bezplatné brigády),
- při výkonu veřejné funkce nebo funkce v dobrovolné společenské organizaci, která je složkou Národní fronty,
- při školení pořádaném některou hospodářskou, rozpočtovou nebo dobrovolnou společenskou organizací, která je složkou Národní fronty, jestliže byl účastníkem školení,
- při přípravě k obraně Československé socialistické republiky,^{*)}
- při pracích konaných při nepravdivé výpomoci^{**)} nebo podle dohody o pracovní činnosti souběžně se zaměstnáním,^{***)}

^{*)} § 2 vyhlášky č. 48/1961 Sb., o poskytování některých dávek nemocenského pojištění občanům, kteří se účastní přípravy k obraně ČSSR

^{**)} Část druhá vyhlášky č. 7/1953 Ú. l. o nemocenském pojištění sezónních zaměstnanců a pracovníků na nepravdivou výpomoc

^{***)} § 1 odst. 2 vyhlášky č. 21/1955 Sb., o důchodovém zabezpečení, nemocenském pojištění a preventivní a léčebné péči některých občanů činných při poskytování služeb

b) při studiu nebo externí vědecké (umělecké) aspirantuře konaných při zaměstnání,*)

ch) při léčbě prací, při léčebné rehabilitaci a při přípravě pro povolání občanů se změněnou pracovní schopností,

i) pro plnění pracovních úkolů.

(3) Ustanovení odstavce 2 neplatí pro úraz, který pracovník utrpěl při tělovýchovné činnosti konané mimo zaměstnání nebo v souvislosti s ní.

(4) Pracovnímu úrazu se klade naroveň nemoc z povolání podle předpisů o sociálním zabezpečení.**)

(5) Vznikla-li pracovní neschopnost jako bezprostřední následek ochranného očkování nebo jiného preventivního zdravotnického úkonu, kterým se pracovník podrobil v souvislosti se svým zaměstnáním, postupuje se při poskytování nemocenského jako při pracovní neschopnosti z důvodu pracovního úrazu.

§ 22

Za pracovní neschopnost vzniklou (způsobenou) pracovním úrazem se z hlediska § 15 odst. 4 a § 18 odst. 2 zákona č. 54/1958 Sb., považuje první pracovní neschopnost, která vznikla jako bezprostřední následek pracovního úrazu (úrazového děje). Nastoupil-li pracovník po skončení této pracovní neschopnosti do práce a stal se nejpozději do dvou měsíců od tohoto nástupu opět neschopným práce a je-li tato druhá pracovní neschopnost podle lékařského posudku následkem téhož pracovního úrazu, považuje se za pokračování původní pracovní neschopnosti vzniklé tímto pracovním úrazem.

Poskytování nemocenského

§ 23

(1) Nemocenské se poskytuje za pracovní dny, které jsou pracovními dny podle obecně platných předpisů. Má-li však pracovník pracovní dobu závazně rozvrženou jinak než na všechny obecně stanovené pracovní dny (§ 6 odst. 2), poskytuje se mu nemocenské za ty pracovní dny, ve kterých měl, kdyby nebylo pracovní neschopnosti nebo karantény, pracovat podle rozvrhu pracovní doby pro něj určeného v době vzniku pracovní neschopnosti (karantény).

(2) Stanoví-li se nemocenské na směny nebo na hodiny (§ 11), poskytuje se za směny, popřípadě za hodiny, ve kterých pracovník měl, kdyby nebylo pracovní neschopnosti nebo karantény, pracovat podle rozvrhu pracovní doby pro něj určeného.

(3) Pracovním dnům se kladou na roveň svátky, za které by pracovníku, kdyby nebyl neschopen práce, náležela náhrada mzdy.

§ 24

(1) Náleží-li pracovníku za některý den v období pracovní neschopnosti (karantény) mzda nebo náhrada mzdy, popřípadě byla-li mu mzda nebo náhrada mzdy za takový den poskytnuta, neposkytne se nemocenské za tento den.

(2) Má-li pracovník za první den pracovní neschopnosti (karantény) nárok na mzdu nebo náhradu mzdy za část pracovní doby, poskytne se mu z nemocenského za tento den jen poměrný díl připadající na tu část pracovní doby, za kterou mu nenáleží mzda nebo náhrada mzdy.

§ 25

(1) Jestliže se pracovník stal neschopným práce nebo mu byla nařízena karanténa za trvání neplaceného volna (neplacené dovolené), neposkytuje se mu nemocenské za dobu, po kterou toto volno (dovolená) trvá.

(2) Ustanovení odstavce 1 se netýká pracovního volna poskytovaného pracovníkům podle předpisů o pracovních úlevách a o hospodářském zabezpečení studujících při zaměstnání nebo podle obdobných předpisů; toto volno není překážkou pro poskytování nemocenského.

(3) Nezískala-li pracovnice v mateřské dovolené nárok na peněžitou pomoc v mateřství (např. protože nemá splněnou čekací dobu 270 dnů pojištění), náleží jí nemocenské po dobu, po kterou je neschopna práce nebo je v ústavním ošetřování, a to i v souvislosti s porodem.

§ 26

(1) Koná-li pracovník v době své pracovní neschopnosti práci v rámci léčby prací, není taková

*) § 9 odst. 4 a § 16 odst. 2 vyhlášky č. 102/1957 Ú. I., o nemocenském pojištění studentů a vědeckých aspirantů

**): § 22 odst. 2 zákona č. 101/1964 Sb.

činnost ani případné odměny za ni, pokud jsou v souladu s předpisy o léčbě prací, překážkou pro poskytování nemocenského.

(2) Pracovní neschopností ani ústavním ošetřováním z hlediska poskytování nemocenského není ošetřování pracovníka

- v nočním sanatoriu,
- v nočním psychiatrickém sanatoriu,
- v protialkoholním zařízení určeném pro ošetření občanů po požití alkoholických nápojů za náhradu nákladů (v tzv. protialkoholní záchytné stanici),
- v kosmetickém ústavě za náhradu nákladů.

Nemocenské se při ošetřování v těchto zařízeních neposkytuje.

(3) Při ošetřování pracovníka v denním psychiatrickém sanatoriu nebo v závodní lůžkové ošetrovně se nemocenské, je-li pracovník uznán neschopným práce, poskytuje jako při domácím ošetřování.

§ 27

Nemocenské při lázeňské péči

(1) Při lázeňské péči náleží pracovníku nemocenské, byla-li mu tato péče v souladu s předpisy o lázeňské péči povolena na účet nemocenského pojištění na dobu mimo dovolenou na zotavenou a uznával-li se pracovník přitom za práce neschopného.*)

(2) Pracovníku, kterému byla na účet nemocenského pojištění povolena lázeňská péče na dobu dovolené na zotavenou, se nemocenské poskytně za pracovní dny, o které je doba lázeňské péče delší než celková doba dovolené, která mu náleží v kalendářním roce, v němž se mu poskytuje lázeňská péče. Nemocenské se však neposkytuje za pracovní dny, o které pracovník má v kalendářním roce dovolenou zkrácenou z důvodů, které sám zavinil, popřípadě ji z takových důvodů vůbec nemá. Nemocenské se také neposkytuje za pracovní dny, které si pracovník před nástupem lázeňské péče vybral na jiné účely, ani za pracovní dny, které mu při změně zaměstnání náleží z dovolené v jiné organizaci než v té, v níž je zaměstnán v době pobytu

na lázeňské péči, popřípadě za pracovní dny, za které se mu poskytne nebo poskytla náhrada za nevyčerpanou dovolenou.

§ 28

Nemocenské při školení

Má-li pracovník při účasti na školení jen sníženou náhradu mzdy,**) nesmí jeho nemocenské za pracovní dny, ve kterých i v době pracovní neschopnosti (karantény) zůstává v zařízení, v němž se pořádá školení, přesáhnout částku, která z poskytnuté náhrady mzdy připadá po odečtení daně ze mzdy na jeden pracovní den.

§ 29

Nemocenské učňů

(1) Za započítatelný výdělek učně se považují peněžité požitky, které mu náleží podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení učňů***) a které jsou započítatelné podle § 1 až 3. Hodnota naturálních požitků (hmotného zabezpečení) učňů se nezahrnuje do započítatelného výdělku.

(2) Pro učně, u kterého před vznikem pracovní neschopnosti (karantény) skončilo přípravné období, se nemocenské určí jen podle období odborného rozvoje.

(3) Nemocenské se učni poskytuje teprve ode dne, od kterého se mu při pracovní neschopnosti (karanténě) podle předpisů o finančním a hmotném zabezpečení učňů přestala poskytovat odměna. Podpůrná doba se však počítá vždy od vzniku pracovní neschopnosti.

(4) Účastní-li se učně vyučování organizovaného cyklickou formou,†) nepřihlíží se při stanovení nemocenského (§ 6 a násl.) k počtu pracovních dnů, v nichž se v rozhodném období účastnil tohoto způsobu vyučování, ani k peněžítým požitkům za tyto dny. Za pracovní dny, ve kterých se učně měl v době, kdy je neschopen práce (je v karanténě), účastnit vyučování organizovaného cyklickou formou, nesmí nemocenské, pokud učně se zřetelem k odstavci 3 vůbec náleží, přesáhnout výši peněžitých požitků, které by mu za tyto dny jinak náležely (tj. výši poměrné části měsíční odměny).

*) Tj. pro nemoci zvlášť označené v indikačním seznamu vydaném ministerstvem zdravotnictví (tzv. knížkované nemoci)

**) Např. vyhláška č. 133/1962 Sb., o hmotném zabezpečení účastníků školení v krátkodobých kurzech

***) Vyhláška č. 84/1965 Sb., o učebních oborech a o finančním a hmotném zabezpečení učňů

†) Při cyklické organizaci vyučování je vyučování všeobecně vzdělávacím a odborným předmětům soustředěno do jednoho nebo více delších období (cyklů) a v ostatních obdobích probíhá odborný výcvik učňů

(⁵) Dohodl-li se učeň a jeho zákonný zástupce s organizací, že náklady za ubytování a stravování budou hrazeny srážkou z výdělku učně,^{*} platí tato dohoda také pro úhradu těchto nákladů srážkou z nemocenského, jestliže ubytování a stravování se uční poskytuje za nezměněných podmínek dále i v době pracovní neschopnosti (karantény).

Nemocenské při souběhu pojištění z několika zaměstnání

§ 30

(¹) Koná-li pracovník pro různé organizace souběžně práci v několika zaměstnáních zakládajících nemocenské pojištění, náleží mu nemocenské z každého takového zaměstnání. Podmínky pro poskytování nemocenského se v každém z těchto zaměstnání posuzují samostatně a nemocenské se také v každém z nich samostatně vyplácí. Do doby zaměstnání rozhodné pro určení procentní sazby nemocenského ve vedlejším zaměstnání (vedlejším pracovním poměru)^{**} se však nezapočítávají doby započtené již v zaměstnání, v němž pracovník je zaměstnán po celou stanovenou týdenní pracovní dobu.

(²) O mzdě (odměně) z vedlejší činnosti, kterou pracovník koná pro tutéž organizaci, ve které má své základní zaměstnání, platí ustanovení § 3 odst. 2 a 3.

§ 31

Přesahuje-li úhrn čistých denních mezd pracovníka z několika zaměstnání částku 100 Kčs denně (§ 5 odst. 2), vylučuje se při výpočtu nemocenského z čisté denní mzdy část přesahující úhrn 100 Kčs, a to v tom zaměstnání, ve kterém pracovník má kratší pracovní úvazek, popřípadě jsou-li pracovní úvazky stejné, v tom zaměstnání, ve kterém zpravidla dosahuje nižšího výdělku.^{***}

§ 32

(¹) Jestliže pracovník za trvání zaměstnání v jedné organizaci vstoupil do zaměstnání v druhé organizaci, v tomto zaměstnání koná práci místo práce v první organizaci (nikoli souběžně s ní) a pracovní neschopnost (karanténa) vznikla za

trvání zaměstnání v druhé organizaci, náleží mu na rozdíl od ustanovení § 30 odst. 1 nemocenské pouze z důvodu pojištění (zaměstnání) v této druhé organizaci, a to za podmínek, které tam splňuje; pro výpočet nemocenského se však použije, je-li pracovník v druhé organizaci činný s vědomím první organizace, procentní sazby podle doby zaměstnání, kterou pracovník má započtenou v první organizaci. Odborové orgány v obou organizacích se mohou na žádost pracovníka dohodnout, že se nemocenské poskytne naopak jen z důvodu pojištění (zaměstnání) v první organizaci.

(²) Vstoupil-li pracovník do dalšího zaměstnání v době, kdy má ve svém základním zaměstnání dovolenou na zotavenou, posuzují se podmínky pro poskytování nemocenského v každém z obou těchto zaměstnání samostatně. Nemocenské z důvodu zaměstnání, vykonávaného v době dovolené na zotavenou, se však poskytne, jen vznikla-li pracovní neschopnost (karanténa) v době, kdy toto zaměstnání trvalo; poskytuje se jen do dne, kdy zaměstnání mělo skončit, ne však déle než do dne, kdy měla skončit dovolená na zotavenou. Ustanovení § 31 platí i zde.

(³) Vstoupil-li student nebo žák do zaměstnání na dobu školních prázdnin nebo na její část, poskytuje se při pracovní neschopnosti (karanténě) nemocenské z tohoto zaměstnání nejdéle do konce školních prázdnin; po skončení školních prázdnin se poskytuje, jen pokud pracovní neschopnost (karanténa) brání i ve studiu, popřípadě v nástupu do zaměstnání po skončení studia.

§ 33

Nemocenské při souběhu zaměstnání s pracovní činností v jednotném zemědělském družstvu

(¹) Je-li pracovník souběžně s činností v zaměstnání, které má trvalou povahu, činný také jako družstevní rolník (tj. jako člen jednotného zemědělského družstva nebo jako občan trvale v něm pracující) a je tam účasten sociálního zabezpečení družstveních rolníků, nepřihlíží se při stanovení nemocenského, které mu náleží z důvodu zaměstnání, k rozsahu jeho činnosti a k výši výdělku

* § 14 vyhlášky č. 34/1965 Sb.

** § 70 zákoníku práce

***, jde-li o souběh zaměstnání s činností v jednotném zemědělském družstvu, která zakládá účast na sociálním zabezpečení družstveních rolníků, vylučuje se částka přesahující úhrn 100 Kčs denně při přiznávání nemocenského v jednotném zemědělském družstvu (§ 20 odst. 2 zákona č. 103/1964 Sb. o sociálním zabezpečení družstveních rolníků)

v družstvu. Stanovení nemocenského z činnosti v jednotném zemědělském družstvu v takových případech upravují předpisy o sociálním zabezpečení družstevních rolníků.

(2) Za zaměstnání trvalé povahy se považuje zaměstnání, které bylo sjednáno na dobu delší než šest měsíců nebo které již trvá déle než šest měsíců, jestliže přitom pracovník má pracovní úvazek požadovaný pro vznik nároku na příspěvky na děti.

(3) Je-li zaměstnání, které družstevní rolník vykonává v pracovním poměru z hlediska odstavce 2 jen krátkodobé (např. na dobu vegetačního klidu), náleží mu nemocenské z důvodu takového zaměstnání, jen vznikla-li jeho pracovní neschopnost (karanténa) za trvání tohoto zaměstnání. Ústřední rada odborů a Státní úřad sociálního zabezpečení mohou stanovit, v kterých případech, za jakých podmínek a od kterého časového termínu budou orgány sociálního zabezpečení družstevních rolníků namísto nemocenského z nemocenského pojištění poskytovat těmto pracovníkům nemocenské podle předpisů o sociálním zabezpečení družstevních rolníků.

(4) Je-li družstevní rolník pracovně činný v organizaci na základě dohody jednotného zemědělského družstva s organizací, podle které družstvo organizaci poskytuje práci svých členů, zůstává i při výkonu práce v organizaci zabezpečen pouze podle předpisů o sociálním zabezpečení družstevních rolníků; nemocenské pojištění z důvodu činnosti v organizaci nevzniká a nenáleží z něho nemocenské.

§ 34

Podpůrčí doba

(1) Podpůrčí doba pro poskytování nemocenského^{*)} počíná dnem, od kterého pracovník byl podle předpisů vydaných ministerstvem zdravotnictví uznán neschopným práce, popřípadě, ve kterém byl přijat do ústavního ošetřování. Vznikla-li pracovní neschopnost přede dnem, od něhož pracovník náleží nemocenské (např. vznikla-li v době vojenské základní služby, v době neplacené dovolené, v době vazby apod.), počíná běh podpůrčí doby rovněž dnem vzniku pracovní neschopnosti.

(2) Předchozí období pracovní neschopnosti se započítávají do podpůrčí doby v rozsahu a za podmínek stanovených v § 15 odst. 4 zákona č. 54/1956 Sb. bez zřetele k tomu, zda pracovník byl v těchto obdobích účasten nemocenského pojištění nebo jiné soustavy zabezpečení v nemoci (např. sociálního

zabezpečení družstevních rolníků, popřípadě umělců nebo nemocenské péče v ozbrojených silách).

(3) Do podpůrčí doby se nezapočítávají předchozí období karantény a období, po které pracovníci náležela peněžitá pomoc v mateřství. Byla-li pracovnice neschopna práce v mateřské dovolené nebo v další mateřské dovolené, nezapočítávají se tato období pracovní neschopnosti do příští podpůrčí doby, s výjimkou doby, za kterou bylo poskytnuto nemocenské (§ 25 odst. 3).

§ 35

Poskytování nemocenského po vyčerpání podpůrčí doby

Má-li pracovník vyčerpání podpůrčí dobu (§ 15 odst. 3 a 4 zákona č. 54/1956 Sb.), zastaví se mu poskytování nemocenského ode dne následujícího po posledním dnu podpůrčí doby. Je-li však možno na základě vyjádření posudkové komise sociálního zabezpečení očekávat, že pracovník v krátké době po uplynutí podpůrčí doby nabude opět pracovní schopnosti, rozhodne příslušný odborový orgán o poskytování nemocenského i na další dobu k tomu potřebnou. Poskytování nemocenského se zpravidla prodlouží nejprve na dobu ne delší než tři měsíce; po uplynutí povolené doby se podle zdravotních poměrů pracovníka rozhodne o případném dalším prodloužení. Nemocenské je možno takto poskytovat nejdéle po dobu jednoho roku od uplynutí podpůrčí doby.

§ 36

Zvýšení nemocenského při aktivní tuberkulóze

(1) Pracovníku, jehož pracovní neschopnost pro aktivní tuberkulózu trvá déle než jeden měsíc, může být nemocenské zvýšeno až do částky jeho čisté denní mzdy, z níž se mu nemocenské stanoví, nejvýše však do částky 100 Kčs za pracovní den (§ 5 odst. 2). Zvýšení je možno přiznat nejdříve od počátku druhého měsíce trvání pracovní neschopnosti pro aktivní tuberkulózu a může se poskytovat po dobu, po kterou je pracovník neschopen práce z tohoto důvodu, nejdéle však do uplynutí podpůrčí doby, popřípadě do uplynutí doby, na kterou mu bylo povoleno prodloužení výplaty nemocenského podle § 35.

(2) Po dobu ústavního ošetřování může se zvýšené nemocenské poskytovat jen tehdy, má-li pracovník aspoň jedno nezaopatřené dítě.

(3) Na zvýšení nemocenského podle předchozích odstavců není právní nárok. Při rozhodování

^{*)} § 15 odst. 3 a 4 zákona č. 54/1956 Sb.

se přihlíží k celkovým zdravotním a sociálním poměrům rodiny nemocného pracovníka. Zvýšení se přiznává zpravidla na dobu tří měsíců; po uplynutí povolené doby se podle zdravotních a sociálních poměrů rodiny znovu rozhodne o tom, zda bude zvýšení přiznáno a na jakou dobu.

(4) Žádost o zvýšení nemocenského pro aktivní tuberkulózu ověřuje příslušná odborná oddělení zdravotnického zařízení, popřípadě jiné k tomu pověřené zdravotnické zařízení.

§ 37

Uplatňování nemocenského

(1) Nárok na nemocenské při pracovní neschopnosti uplatňuje pracovník tak, že předloží zápisu, popřípadě orgánu provádějícímu jeho nemocenské pojištění, potvrzení pracovní neschopnosti vydané podle předpisů o uznávání pracovní neschopnosti^{*)}; při karanténě předloží potvrzení o nařízení karantény vydané způsobem určeným ministerstvem zdravotnictví. Tyto doklady, jakož i hlášení o ukončení pracovní neschopnosti (karantény) je pracovník povinen předložit bez zbytečného průtahy, pokud je nepředkládá samo příslušné zdravotnické zařízení.

(2) Pro výplatu nemocenského za určité období je třeba osvědčit trvání pracovní neschopnosti v tomto období způsobem stanoveným Ústřední radou odborů v dohodě s ministerstvem zdravotnictví.

(3) Nárok na nemocenské za dobu, o kterou lázeňská péče přesáhla celkovou výměru zákonné dovolené na zotavenou (§ 27 odst. 2), uplatňuje pracovník způsobem určeným v předpisech o lázeňské péči.

§ 38

Výplata nemocenského

Nemocenské se vyplácí ve dnech, které jsou v organizaci stanoveny pro výplatu zálohy na mzdu a doplatek mzdy za uplynulé měsíční období; zúčtuje se při zúčtování doplatku mzdy za tento měsíc.

§ 39

Povolení odchylek

Ústřední rada odborů může pro skupiny pracovníků, u nichž je to odůvodněno zvláštní povahou

pracovní činnosti, zvláštním rozvržením pracovní doby, zvláštním způsobem odměňování nebo jinými zvláštními okolnostmi stanovení mezd, jakož i pro pracovníky závodů, ve kterých se neprovádí nemocenské pojištění^{**)} povolit odchylky od rozhodného období (§ 4), od způsobu výpočtu nemocenského (§ 6 až 12) a jeho poskytování (§ 23 a 24).

Oddíl druhý

Podpora při ošetřování člena rodiny

§ 40

Pro stanovení, výpočet, poskytování a výplatu podpory při ošetřování člena rodiny platí obdobně ustanovení prvního oddílu s tím, že skutečnosti, které se zjišťují ke dni vzniku pracovní neschopnosti, se zde zjišťují ke dni vzniku potřeby ošetřování člena rodiny. Ustanovení § 24 odst. 2 a § 36 však zde neplatí.

§ 41

(1) Nemůže-li žena, která jinak pečuje o pracovníkovo dítě mladší než 10 let, o ně pečovat, protože porodila, posuzuje se potřeba péče o dítě jako při onemocnění takové ženy (§ 3 odst. 1 č. 2 písm. c) zákona č. 67/1965 Sb.).

(2) Potřebě ošetřování člena rodiny z důvodu nemoci (§ 3 odst. 1 č. 3 zákona č. 67/1965 Sb.) se klade naroveň potřeba ošetřování členky rodiny, která porodila, v době bezprostředně následující po porodu.

§ 42

Podporu při ošetřování člena rodiny uplatňuje pracovník na předepsaném tiskopise, který mu vydá a potvrdí příslušný lékař podle předpisů vydaných ministerstvem zdravotnictví. Uplatňuje-li pracovník nárok na podporu z toho důvodu, že dětské výchovné zařízení, v jehož péči dítě jinak je, nebo škola, do které chodí, byly uzavřeny z nařízení příslušných orgánů, vydá a potvrdí mu tiskopis dětské výchovné zařízení nebo škola.

Oddíl třetí

Peněžité pomoci v mateřství

§ 43

Porod a potrat

Pro vznik nároku na peněžitou pomoc v mateřství je předpokladem, že pracovnice porodila. Za

^{*)} Předpisy vydané ministerstvem zdravotnictví podle § 51 odst. 3 zákona č. 54/1956 Sb.

^{**)} Tzv. malé závody — § 5 odst. 2 a § 6 odst. 2 opatření o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, uveřejněného vyhláškou č. 91/1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb.

porod se z tohoto hlediska považuje takové ukončení těhotenství, při kterém bylo do matriky narozených zapsáno narozené dítě.*) Při potratu nárok na peněžitou pomoc v mateřství nevzniká.

Podklady pro peněžitou pomoc v mateřství a její poskytování

§ 44

Pro stanovení, výpočet, poskytování a výplatu peněžité pomoci v mateřství platí obdobně ustanovení prvního oddílu s těmito odchylkami:

- a) Skutečností, které se zjišťují ke dni vzniku pracovní neschopnosti, se zde zjišťují ke dni nástupu mateřské dovolené.
- b) Daň ze mzdy se u pracovnice, která je neprovdaná, ovdovělá nebo rozvedená, popřípadě z jiných vážných důvodů osamělá,**) odčítá podle sazby, která by pro pracovníci platila po narození dítěte.
- c) Byla-li pracovnice v souvislosti s těhotenstvím převedena na jinou práci***) nebo jí byl z tohoto důvodu zkrácen pracovní úvazek, popřípadě došlo-li u ní z tohoto důvodu bez jejího zavinění ke snížení základní mzdy, nepovažuje se to za změnu, od které plyne nové rozhodné období (§ 4 odst. 3). K dobám po takových změnách ani k výdělku v nich se však při stanovení peněžité pomoci v mateřství nepřihlíží.
- d) Změnila-li pracovnice zaměstnání v období 12 kalendářních měsíců před nástupem mateřské dovolené, stanoví se jí peněžitá pomoc v mateřství, požádá-li o to, za dobu všech zaměstnání, pokud spadají do uvedeného období.
- e) Peněžitá pomoc v mateřství se stanoví na pracovní den vždy podle počtu obecně zavedených pracovních dnů; poskytuje se za tyto dny a za svátky, za které obecně náleží náhrada mzdy.
- f) Ustanovení § 6 odst. 2, § 10 a 11, 23 až 25, 28, § 29 odst. 4 a 5, § 36 zde neplatí.

§ 45

(¹) Je-li pracovnice v době, kdy pečuje o své dítě ve prvním roce jeho života, opětovně těhotná a splňuje přitom podmínky pro nárok na peněžitou

pomoc v mateřství, stanoví se jí při trvání zaměstnání v téže organizaci, popřípadě v ochranné lhůtě po jeho skončení peněžitá pomoc v mateřství ze stejné čisté denní mzdy jako v předchozí mateřské dovolené, jestliže nastoupila novou mateřskou dovolenou

- a) nejpozději do měsíce potom, kdy její předchozí dítě dosáhlo jednoho roku života, nebo
- b) sice později, ale ode dne, kdy její předchozí dítě dosáhlo jednoho roku života, do nástupu nové mateřské dovolené vykonávala práci aspoň po dobu 25 dnů a ostatní dny jí organizace omluvila.

Peněžitá pomoc v mateřství se však i této pracovníci stanoví v nové mateřské dovolené podle § 44, jestliže o to požádala a jestliže vykonávala práci v mezidobí od skončení předchozí mateřské dovolené do nástupu nové mateřské dovolené.

(²) Nejde-li o některý z případů uvedených v odstavci 1 a pracovnice, která jinak splňuje podmínky pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství, před nástupem mateřské dovolené nevykonávala práci v organizaci, ve které její pracovní poměr bez bez přerušení trvá, popřípadě trval až do počátku ochranné lhůty, ani po 25 pracovních dnů v období 12 měsíců před nástupem mateřské dovolené, stanoví se jí peněžitá pomoc v mateřství podle započitatelného výdělku v těchto 12 měsících; přitom neplatí ustanovení § 9 a do počtu dnů, kterým se dělí započitatelný výdělek, se zahrnují i dny neplaceného pracovního volna.

(³) Při postupu podle předchozích odstavců se dnům skutečného výkonu práce kladou naroveň dny, za které pracovníci náležela náhrada mzdy, dny, za které jí náleželo nemocenské nebo podpora při ošetřování člena rodiny, popřípadě pracovní dny, ve kterých pokračovala v ošetřování po vyčerpání této podpory, pracovní dny studia a pracovní dny, ve kterých nekonala práci pro výkon veřejné funkce nebo povinnosti.

(⁴) Peněžitá pomoc v mateřství se poskytne také absolventce vysoké školy nebo školy poskytující střední nebo vyšší vzdělání, jestliže nemohla nastoupit pro těhotenství nebo mateřství do zaměstnání sjednaného podle předpisů o umístování

*) Vyhláška č. 194/1964 Sb., o povinném hlášení živě a mrtvě narozeného plodu, úmrtí dítěte do sedmi dnů po porodu a úmrtí matky

**) § 6 odst. 1 zákona č. 52/1964 Sb., o zvýšení péče o těhotné ženy a matky

***) § 153 zákoníku práce

absolventů*) a jestliže splňuje včetně doby studia podmínku 270 dnů účasti na nemocenském pojištění v posledních dvou letech před porodem. Základem pro stanovení peněžité pomoci v mateřství je započitatelný výdělek, kterého by absolventka pravděpodobně dosáhla, kdyby nastoupila do sjednaného zaměstnání. Peněžitou pomoc v mateřství poskytuje takové absolventce okresní odborová rada příslušná podle místa jejího bydliště. Takto poskytnutá peněžité pomoci v mateřství nastupuje i místo peněžité pomoci, která by absolventce jinak náležela z pojištění z důvodu studia.

§ 46

Uplatňování peněžité pomoci v mateřství

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství uplatňuje pracovnice na tiskopise, který podle předpisů vydaných ministerstvem zdravotnictví vydá a potvrdí lékař v zařízení státní zdravotní správy, ve kterém je pracovnice v době těhotenství, popřípadě v souvislosti s porodem v soustavné péči.

Oddíl čtvrtý

Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství

§ 47

(1) V těhotenství se vyrovnávací příspěvek poskytuje, jestliže těhotná pracovnice je převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala,

- a) je podle pracovněprávních předpisů zakázána těhotným ženám**) nebo
- b) podle lékařského posudku vydaného způsobem určeným v předpisech o péči o zdraví ohrožuje její těhotenství ze zdravotních příčin tkvících v její osobě***)

a při práci, na kterou byla převedena, dosahuje bez svého zavinění nižšího výdělku než před převedením.

(2) Jako převedení podle odstavce 1 písm. a) se posuzuje také, je-li pracovnice činná v uměleckém oboru (herečka, zpěvačka, tanečnice apod.) převedena na jinou práci, poněvadž vzhledem k těhotenství nemůže veřejně vystupovat.

*) Vládní nařízení č. 18.1963 Sb., o umístování absolventů vysokých škol, konzervatoří a středních odborných škol, ve znění vládního nařízení č. 74/1965 Sb.

**) § 150 odst. 1 a 2 a § 133 zákoníku práce a seznamy prací a pracovních vydané podle § 150 zákoníku práce

***) § 150 odst. 3 a § 150 zákoníku práce

*) Tj. zaokrouhlený hodinový průměr z čisté denní mzdy 100 Kčs

(3) V mateřství se vyrovnávací příspěvek poskytuje, jestliže pracovnice je v období do konce devátého měsíce po porodu převedena na jinou práci, protože práce, kterou předtím konala,

- a) je podle pracovněprávních předpisů zakázána matkám do konce devátého měsíce po porodu**) nebo
- b) podle lékařského posudku vydaného způsobem určeným v předpisech o péči o zdraví ohrožuje její zdraví nebo mateřské poslání ze zdravotních příčin tkvících v její osobě***)

a při práci, na kterou byla převedena, dosahuje bez svého zavinění nižšího výdělku než před převedením.

§ 48

Podklady pro stanovení vyrovnávacího příspěvku

Při stanovení vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství (dále jen „vyrovňovací příspěvek“) se porovnává průměrná čistá mzda pracovnice před jejím převedením na jinou práci podle pracovněprávních předpisů (dále jen „dřívější mzda“) a průměrná čistá mzda pro každý jednotlivý kalendářní měsíc po tomto převedení (dále jen „běžná mzda“).

§ 49

Dřívější mzda

Dřívější mzda se zjišťuje obdobně podle ustanovení § 6 a § 8 odst. 2 ze započitatelného výdělku, který pracovnice měla v rozhodném období před převedením na jinou práci (§ 1 až 4); přitom platí tyto odchylky:

- a) Dřívější mzda se zjišťuje, pokud není dále stanoveno jinak, průměrem připadajícím ze započitatelného výdělku v rozhodném období na jednu pracovní hodinu.
- b) Daň ze mzdy se odečte podle daňové sazby platné pro pracovníci v kalendářním měsíci, ve kterém byla převedena na jinou práci.
- c) K částkám, o které dřívější mzda přesahuje 13 Kčs za jednu hodinu†) se nepřihlíží; při zkrácené pracovní době se tato částka úměrně zvyšuje.

- d) Byla-li pracovnice před převedením na jinou práci v souvislosti s těhotenstvím nebo mateřstvím již dříve převedena na jinou práci nebo byl-li jí z tohoto důvodu již dříve zkrácen pracovní úvazek, popřípadě došlo-li u ní z tohoto důvodu bez jejího zavinění ke snížení základní mzdy, nepovažuje se to za změnu, od které plyne nové rozhodné období (§ 4 odst. 3). K dobám po takových změnách ani k výdělku v nich se však při stanovení dřívější mzdy nepřihlíží.
- e) Má-li pracovnice po převedení na jinou práci delší pracovní úvazek než před převedením,*) dělí se započitatelný výdělek za rozhodné období před převedením počtem hodin, který odpovídá jejímu pracovnímu úvazku po převedení.
- f) Nekonal-li pracovnice práci, ze které byla v organizaci převedena, do dne převedení ani měsíc, stanoví se dřívější mzda za období tří kalendářních měsíců předcházejících bezprostředně před převedením pracovnice na jinou práci.

§ 50

Běžná mzda

Běžná mzda pro jednotlivé kalendářní měsíce, ve kterých byla pracovnice převedena na jinou práci, se zjišťuje obdobně podle ustanovení § 8 ze započitatelného výdělku, který pracovnice měla v takovém kalendářním měsíci; přitom platí tyto odchylky:

- a) Běžná mzda se zjišťuje, pokud není dále stanoveno jinak, průměrem případajícím ze započitatelného výdělku na jednu pracovní hodinu; přitom se vyloučí hodiny, za které pracovnice měla mzdu sníženou z vlastního zavinění, a výdělek za tyto hodiny, jakož i hodiny neomluvené nepřítomností v práci.
- b) Daň ze mzdy se odečte podle daňové sazby platné pro pracovníci v každém jednotlivém kalendářním měsíci.
- c) Běžná mzda se zjišťuje vždy za celý kalendářní měsíc, i když pracovnice byla převedena na jinou práci teprve v jeho průběhu, nebo i když převedení v jeho průběhu skončilo.

Výpočet a poskytování vyrovnávacího příspěvku § 51

(1) Vyrovnávací příspěvek pro jednotlivý kalendářní měsíc se vypočte, pokud dále není stanoveno jinak, tak, že se rozdíl mezi dřívější a běžnou hodinovou mzdou vynásobí počtem hodin, za které pracovnice měla v tomto měsíci nárok na mzdu za vykonanou práci; z tohoto počtu se však vyloučí případné hodiny, ve kterých pracovnice konala práci nad stanovenou týdenní pracovní dobu. Hodiny, za které pracovníci náleží náhrada mzdy podle pracovních předpisů, se zahrnou do násobitele, jen je-li náhrada, která za ně náleží, nižší než dřívější mzda podle § 49.

(2) Měla-li pracovnice před převedením na jinou práci pevný měsíční plat bez proměnlivých součástí a má-li takový plat i po převedení, vyrovnávací příspěvek za měsíc se rovná rozdílu, o který je měsíční plat po převedení nižší než před převedením. To však neplatí pro kalendářní měsíce, ve kterých pracovnice nepracovala po všechny pracovní dny určené jejím pracovním úvazkem; pro tyto měsíce se vyrovnávací příspěvek vypočte podle odstavce 1 a podle § 48 až 50.

(3) Výsledná měsíční částka vyrovnávacího příspěvku se zaokrouhuje na celé koruny, a to při haléřové částce do 50 haléřů směrem dolů a při haléřové částce nad 50 haléřů směrem nahoru.

§ 52

(1) Vyrovnávací příspěvek se vypočítává a poskytuje vždy za celý kalendářní měsíc, a to i tehdy, jestliže v jeho průběhu pracovnice byla převedena na jinou práci nebo její převedení skončilo.

(2) Při převedení na jinou práci v těhotenství se vyrovnávací příspěvek poskytuje nejdéle do nástupu mateřské dovolené, při převedení po porodu nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž uplynulo devět měsíců od porodu.

§ 53

Ústřední rada odborů může k výpočtu vyrovnávacího příspěvku vydat závazné tabulky pro převod hrubé hodinové mzdy na čistou, a to s přihlédnutím k příslušným sazbám daně ze mzdy. Ústřední rada odborů může také povolit odchýlný způsob určování výše vyrovnávacího příspěvku, popřípadě dřívější

*) Např. je-li převedena z pracoviště, kde byla vystavena účinkům rtg záření a kde pracovní doba činila 39 hodin týdně, na jinou práci s pracovní dobou 46 hodin týdně

nebo běžné mzdy v případech, ve kterých je to odůvodněno úpravou nebo rozvržením pracovní doby, zvláštní úpravou odměňování za práci apod.

§ 54

Uplatňování vyrovnávacího příspěvku

(¹) Pracovnice uplatňuje nárok na vyrovnávací příspěvek na předepsaném tiskopise, který jí vydá zdravotnické zařízení, ve kterém je v těhotenství nebo po porodu v soustavné péči. Jestliže dosavadní práce ohrožuje těhotnou ženu nebo matku po porodu ze zdravotních příčin tkvících v její osobě, potvrdí to na tiskopise zdravotnický orgán určený ministerstvem zdravotnictví.*]

(²) Organizace, ve které je pracovnice zaměstnána, potvrdí na tiskopise, z kterého důvodu byla pracovnice převedena na jinou práci, jakou práci před převedením konala, zejména zda to byla práce, kterou nesmějí být zaměstnávány těhotné ženy nebo matky do konce devátého měsíce po porodu. Dále potvrdí, k jaké práci byla převedena a od kterého dne.

§ 55

Výplata vyrovnávacího příspěvku

Vyrovnávací příspěvek se vyplácí jednou měsíčně při výplatě doplatku mzdy za uplynulý kalendářní měsíc.

§ 56

Započítatelnost pro účely přídavků na děti

Vyrovnávací příspěvek poskytovaný pracovníci se započítává do výdělku rozhodného u pracovnice pro nárok na přídavky na děti a pro jejich výši.**]

Oddíl pátý

Jednorázové dávky nemocenského pojištění**(podpora při narození dítěte a pohřebné)**

§ 57

Předpokladem pro vznik nároku na podporu při narození dítěte je, že došlo k porodu (§ 43). Při potratu podpora nenáleží.

§ 58

(¹) Nastala-li smrt následkem úrazu, který utrpěl

- a) poslanec nebo člen komise národního výboru, člen komise lidové kontroly, soudce, který vykonává funkci vedle svého zaměstnání, soudce místního lidového soudu nebo jiný funkcionář při výkonu funkce nebo v souvislosti s ní,
- b) dobrovolný požárník nebo občan, který byl přibrán k pomoci nebo konal povinnost v oboru požární ochrany, při plnění úkolů požární ochrany včetně potřebného výcviku nebo zásahu proti živelním pohromám nebo nehodám a odstraňování jejich následků,
- c) zdravotník, funkcionář nebo člen Československého červeného kříže při přímé účasti na provádění úkolů této organizace, počítaje v to i potřebný výcvik, jakož i dobrovolný spolupracovník přibráný k pomocným akcím v rámci působnosti Čs. červeného kříže při součinnosti na provádění těchto úkonů,
- d) dárce krve při účasti na všech úkonech potřebných k splnění úkolů organizovaného dárce krve,
- e) dobrovolný člen Horské služby při plnění úkolů Horské služby zejména v souvislosti se záchrannými akcemi,
- f) dobrovolný spolupracovník pečovatelské služby při úkonu této služby prováděné podle pokynů daných národním výborem,
- g) občan se změněnou pracovní schopností při provádění přípravy k povolání podle předpisů o sociálním zabezpečení,
- h) účastník organizované tělesné výchovy, který dokončil povinnou školní docházku (s výjimkou účastníků ze zahraničí), jako cvičenec, sportovec, turista nebo jako dobrovolný organizační nebo výkonný pracovník při činnosti vykonávané podle pokynů příslušného vedoucího nebo tělovýchovné složky,

a jestliže nevznikl po takovém občanu nárok na pohřebné z jeho vlastního nemocenského pojištění nebo jiného zabezpečení, poskytne se jeho pozůstalým, popřípadě jiným osobám, které mu vypravily pohřeb, pohřebné z prostředků nemocenského po-

*] Závodní, popřípadě obvodní lékař po vyjádření odborného ženského lékaře

**] § 7 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 74/1959 Č. l., o poskytování přídavků na děti v nemocenském pojištění zaměstnanců

jištění obdobně podle ustanovení § 29 zákona č. 54/1956 Sb.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí také, nastala-li smrt občana následkem jeho onemocnění přenosnou nebo parazitární nemocí, která vznikla v příčinné souvislosti s činností uvedenou v předchozím odstavci.

§ 59

(1) Jednorázová dávka (podpora při narození dítěte, pohřebné) náleží z téhož důvodu (narození, popřípadě úmrtí) jen jednou, i když má pracovník souběžná zaměstnání, popřípadě i když je více oprávněných.

(2) Ustanovení odstavce 1 platí obdobně, jestliže by při narození dítěte nebo při úmrtí mohl vzniknout nárok na podporu při narození dítěte nebo na pohřebné také z jiné soustavy zabezpečení než z nemocenského pojištění pracovníka (např. z nemocenské péče v ozbrojených silách, ze sociálního zabezpečení).

§ 60

(1) Podpora při narození dítěte a pohřebné se uplatňují na předepsaných tiskopisech, které vydávají místní národní výbory pověřené vedením matriky narozených nebo zemřelých. Na tiskopise příslušný místní národní výbor potvrdí údaje o narození dítěte nebo o úmrtí.

(2) Není-li v některém z případů uvedených v § 58 nárok na pohřebné z vlastního nemocenského pojištění nebo jiného zabezpečení zemřelého občana, uplatňují jeho pozůstalí nárok na pohřebné u okresní odborové rady příslušné podle bydliště zemřelého.

(3) Podpora při narození dítěte a pohřebné se v závodě vyplácí ve dnech, které jsou tam stanoveny pro výplatu zálohy na mzdu a doplatku mzdy; v případě naléhavé potřeby mohou být vyplaceny i mimo tyto termíny.

Oddíl šestý

Společná ustanovení

Nároky z nemocenského pojištění při službě v ozbrojených silách

§ 61

Byl-li pracovník povolán k výkonu základní nebo jiné obdobné služby v ozbrojených silách (ná-

hradní služby, vojenského cvičení apod.), nenáleží mu za dobu výkonu takové služby peněžité dávky, které by jinak příslušely z jeho nemocenského pojištění jemu osobně.*)

§ 62

(1) Po skončení základní nebo jiné obdobné služby v ozbrojených silách náleží pracovníku, jehož zaměstnání zakládající nemocenské pojištění zůstalo i po dobu takové služby zachováno, peněžité dávky nemocenského pojištění také tehdy, jestliže skutečnost zakládající nárok na dávku vznikla za trvání služby nebo do šesti týdnů po jejím skončení, dříve než opět nastoupil do zaměstnání. To platí také pro pracovníka, jehož zaměstnání skončilo, avšak trvalo aspoň ještě toho dne, kdy mu byl doručen povolávací rozkaz nebo kdy byla uveřejněna vyhláška obsahující hromadný povolávací rozkaz jeho se týkající.

(2) Nemocenské pro pracovníka, který byl propuštěn ze základní nebo jiné obdobné služby v ozbrojených silách jako neschopný práce nebo jehož pracovní neschopnost (karanténa) vznikla po skončení takové služby ve lhůtě uvedené v odstavci 1, se stanoví způsobem uvedeným v § 9.

§ 63

(1) Z nemocenského pojištění se poskytuje také

1. podpora při narození dítěte, porodila-li manželka, popřípadě jiná rodinná příslušnice***) pracovníka konajícího službu v ozbrojených silách (s výjimkou služby z povolání);
2. pohřebné, zemřel-li rodinný příslušník pracovníka konajícího službu v ozbrojených silách (s výjimkou služby z povolání).

Tyto dávky se poskytnou, nastala-li skutečnost odvodňující jejich poskytnutí v době, po kterou pracovník koná službu v ozbrojených silách, nebo v době, po kterou se mu zachovávají nároky z důvodu výkonu této služby podle § 62 odst. 1.

(2) Podpora při narození dítěte pro rodinnou příslušnici nebo pohřebné při úmrtí rodinného příslušníka se poskytnou také, jestliže podmínky pro poskytnutí jsou splněny u občana, který koná službu v ozbrojených silách (s výjimkou služby z povolání), před nástupem této služby nebyl účasten

*) Má po tuto dobu nárok na dávky podle zákona č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách

**) § 41 zákona č. 54/1956 Sb.

nemocenského pojištění a nárok na tyto nebo obdobné dávky nenáleží ani z jiného důvodu. Dávky se v tomto případě uplatňují u okresní odborové rady příslušné podle bydliště oprávněného.

Nároky pracovníků při vazbě

§ 64

(1) Byl-li pracovník vzat do vazby, neposkytují se mu za dobu, po kterou je ve vazbě, dávky, které by mu jinak z jeho nemocenského pojištění příslušely. Zemřel-li v této době rodinný příslušník pracovníka vzatého do vazby, poskytne se tomu, kdo vypravil pohřeb, pohřebné, které by jinak takovému pracovníku náleželo.

(2) Nemocenské a peněžité pomoci v mateřství mohou být vypláceny i za dobu vazby, jsou-li jinak pro to splněny podmínky, rodinným příslušníkům pracovníka vzatého do vazby, a to až do výše tří čtvrtin.

(3) Byl-li pracovník propuštěn z vazby a v souvislém trestním řízení nebyl odsouzen, poskytne se mu zadržená dávka, popřípadě její zadržená část, jsou-li jinak pro poskytnutí dávky splněny podmínky.

(4) Nároky rodinných příslušníků z pojištění pracovníka vzatého do vazby zůstávají i po dobu vazby nedotčeny; to platí i pro případné nároky jeho pozůstalých na pohřebné.

§ 65

(1) Při výpočtu čisté denní mzdy se nepřihlíží k době vazby. Po propuštění z vazby je rozhodným obdobím doba ode dne následujícího po propuštění z vazby a k době před tímto dnem se nepřihlíží. Je-li to ke stanovení čisté denní mzdy zapotřebí, použije se obdobně ustanovení § 9.

(2) Při výpočtu dřívější mzdy ke stanovení vyrovnávacího příspěvku pro pracovníci, která je po propuštění z vazby převedena pro těhotenství nebo mateřství na jinou práci, je rozhodným obdobím doba ode dne následujícího po propuštění z vazby. Při výpočtu běžné mzdy se nepřihlíží k době vazby.

Nároky pracovníků v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody

§ 66

(1) Nemocenské pojištění pracovníka, který byl odsouzen k trestu odnětí svobody, zaniká po dobu výkonu tohoto trestu, i když po tuto dobu trvá pracovní poměr.

(2) Odsouzenému nenáleží po dobu výkonu trestu odnětí svobody dávky z jeho dřívějšího nemocenského pojištění před nástupem trestu. Nastoupil-li však odsouzený trest odnětí svobody v době, kdy byl neschopen práce a pobíral nemocenské, může být, pokud jsou pro to splněny podmínky, toto nemocenské vypláceno jeho rodinným příslušníkům, a to nejvýše do tří čtvrtin; předpokladem je, že u odsouzeného nemohlo pro pracovní neschopnost vzniknout pojištění podle zvláštní úpravy nemocenského pojištění odsouzených.* To platí obdobně i pro peněžitou pomoc v mateřství.

(3) Jestliže pracovní poměr odsouzeného pracovníka trvá i po dobu výkonu trestu a odsouzený není pojištěn podle zvláštní úpravy nemocenského pojištění odsouzených, zachovávají se nároky jeho rodinných příslušníků, které by jim jinak plynuly z jeho pojištění zaniklého podle odstavce 1.

§ 67

(1) Trvá-li dřívější pracovní poměr odsouzeného pracovníka i po jeho propuštění na svobodu, obnovuje se nemocenské pojištění z důvodu tohoto zaměstnání dnem, kdy byl propuštěn na svobodu. Nastal-li však důvod k poskytnutí některé dávky ještě před propuštěním na svobodu nebo sice po propuštění, ale dříve než pracovník nastoupil opět do zaměstnání, posuzuje se nárok na takovou dávku podle zvláštní úpravy pojištění odsouzených; dávka se poskytne z tohoto pojištění v nápravném zařízení.

(2) Pro stanovení výše dávek po propuštění na svobodu platí obdobně ustanovení § 65.

§ 68

Do doby zaměstnání, podle které se stanoví procentní sazby peněžitých dávek, se odsouzenému pracovníku nezapočítává doba výkonu trestu odnětí svobody; to platí, i když pracovní poměr zůstal po dobu výkonu trestu zachován a i když odsouzený pracovník byl v této době pojištěn podle zvláštní úpravy nemocenského pojištění odsouzených.

§ 69

Stanovení peněžitých dávek při výkonu trestu nápravného opatření a při výkonu kárného opatření

Při výpočtu čisté denní mzdy, jakož i dřívější a běžné mzdy pro vyrovnávací příspěvek se nepřihlíží

* Vydělska č. 141/1958 C. l., o nemocenském pojištění odsouzených

blíží k době, po kterou pracovníku byla v rozhodném období prováděna srážka ze mzdy z důvodu trestu nápravného opatření,*] ani k době, po kterou mu byly sníženy nebo odňaty některé složky mzdy z důvodu kárného opatření,**] popřípadě po kterou pracovník byl z těchto důvodů převeden na méně placenou práci, ani k výdělku za tuto dobu.

§ 70

Souběh nemocenského a důchodu***]

[1] Z hlediska poskytování nemocenského nepřestává být starobní důchod důchodem vypláceným v plné výši, jestliže se jeho výše při souběhu s výdělkem nebo s jiným důchodem krátí (snižuje); to platí obdobně také, krátí-li se výše invalidního důchodu při souběhu s jiným důchodem. Starobním důchodem v plné výši je rovněž poměrný starobní důchod.†]

[2] Pracovník se může písemným prohlášením vzdát nároku na nemocenské, jestliže pobírání nemocenského vylučuje nebo omezuje nárok na některý důchod podle předpisů o sociálním zabezpečení; učiní-li tak, zaniká nárok na nemocenské ode dne, kdy se pracovník nároku vzdal, pro další trvání téže pracovní neschopnosti (karantény).

Ochranná lhůta++]

§ 71

[1] Pracovníku, který se stal po skončení zaměstnání před uplynutím ochranné lhůty účastným sociálního zabezpečení družstevních rolníků, popřípadě osob samostatně hospodařících nebo nemocenské péče v ozbrojených silách z důvodu služby z povolání, zaniká ochranná lhůta uplynutím posledního dne přede dnem, kdy podle příslušných předpisů vzniká účast na takovém pojištění (zabezpečení, péči).

[2] Je-li pracovník, který má zaměstnání trvalé povahy (§ 33 odst. 2), souběžně činný také jako člen jednotného zemědělského družstva, popřípadě jako občan trvale v družstvu pracující nebo jako občan samostatně hospodařící a je-li z tohoto dů-

vodu účasten sociálního zabezpečení družstevních rolníků, popřípadě důchodového pojištění osob samostatně hospodařících, plyne mu po skončení takového zaměstnání ochranná lhůta.

§ 72

[1] Pracovníku, kterému vznikl po skončení zaměstnání před uplynutím ochranné lhůty nárok na poskytování důchodu ze sociálního zabezpečení, zaniká ochranná lhůta, pokud neprošla dříve, uplynutím posledního dne přede dnem, od něhož mu náleží výplata důchodu; ochranná lhůta však takto nezaniká při vzniku nároku na vdovský nebo sirotčí důchod, a pokud jde o nárok na peněžitou pomoc v mateřství, ani vznikne-li pracovníci po skončení zaměstnání nárok na částečný invalidní důchod.

[2] Okresní odborová rada může povolit poskytnutí nemocenského z důvodu předchozího zaměstnání pracovníku, který splňuje podmínky nároku na starobní důchod, kterému se však důchod při zaměstnání podle předpisů o důchodovém zabezpečení neposkytoval,†††] je-li osvědčeno, že měl po skončení tohoto předchozího zaměstnání v krátké lhůtě nepřesahující délku ochranné lhůty opět nastoupit do nového zaměstnání předem sjednaného a tento nástup se nemohl uskutečnit pro pracovní neschopnost (karanténu).

[3] Skončilo-li zaměstnání pracovníka, který za trvání tohoto zaměstnání byl poživitelem důchodu ze sociálního zabezpečení, plyne mu po skončení zaměstnání ochranná lhůta; to však neplatí pro poživitele důchodů uvedené v § 73 odst. 1 písm. d).

§ 73

[1] Ochranná lhůta neplyne:

- a) ze zaměstnání, do kterého pracovník nastoupil za trvání svého základního zaměstnání (pracovního poměru) a ve kterém práci nevykonává souběžně s prací v tomto základním zaměstnání, ale místo ní (§ 32 odst. 1);

*] § 43 až 45 trestního zákona

**] § 77 odst. 1 písm. c) a d) zákoníku práce v souvislosti s § 3 vl. nař. č. 66/1965 Sb., kterým se provádí zákoník práce

***] § 21 zákona č. 54/1956 Sb., § 54 odst. 1 zákona č. 101/1965 Sb., § 7 vládní vyhlášky č. 28/1965 Sb.

†] § 12 zákona č. 101/1964 Sb. a § 149 vyhlášky č. 102/1965 Sb.

††] § 42 odst. 2 a 3 zákona č. 54/1956 Sb. a § 2 odst. 4 zákona č. 58/1964 Sb.

†††] § 15 odst. 4 a § 16 a 17 zákona č. 101/1964 Sb.

- b) z dočasného zaměstnání, do kterého pracovník vstoupil na dobu své dovolené na zotavenou (§ 32 odst. 2);
- c) z krátkodobého zaměstnání, do kterého vstoupil člen jednotného zemědělského družstva nebo občan trvale v družstvu pracující (§ 33 odst. 3);
- d) z kampaňového, sezónního nebo jiného krátkodobého zaměstnání poživatele starobního důchodu, při kterém se mu dále poskytuje podle zvláštních předpisů důchod v nezměněné výši*).

(2) Nastoupil-li student nebo žák do zaměstnání na dobu školních prázdnin nebo na jejich část, ochranná lhůta z takového zaměstnání končí, pokud neuplynula již dříve, posledním dnem školních prázdnin.

§ 74

Ochranná lhůta plynoucí ze zaměstnání nezaniká, nastoupil-li v ní pracovník pouze do pracovní činnosti na nepravdivou výpomoc**)) nebo na krátkodobou nebo bezplatnou brigádu***)); nároky, které by pracovníku z téhož důvodu jinak náležely z pojištění na nepravdivou výpomoc nebo na krátkodobé nebo bezplatné brigádě, jsou však tím vyloučeny.

§ 75

Úkoly závodů (organizací) při poskytování dávek

(1 Při poskytování dávek nemocenského pojištění plní závody (organizace), ve kterých se provádí nemocenské pojištění,†) v úzké součinnosti s odborovými orgány zejména tyto úkoly:

- a) přijímají žádosti o dávky a jiné návrhy, provádějí potřebná šetření, vyžadují od žadatelů o dávky stanovené doklady a vysvětlení, jsou jim nápomocny při obstarávání dokladů a průkazů, které sami obstarat nemohou, a poskytují jim odborné informace a jinou pomoc;
- b) obstarávají administrativní práce a připravují podklady potřebné pro rozhodování o dávkách a pro jejich poskytování;

c) poskytují dávky v případech, ve kterých je na ně zákonný nárok a ve kterých všechny podmínky pro jejich poskytování nebo výši jsou nepochybné a nesporné; jinak předkládají podklady a návrhy odborovým orgánům určeným v závodě k rozhodování ve věcech nemocenského pojištění††);

d) upozorňují odborové orgány rozhodující o dávkách na skutečnosti rozhodné pro poskytování dávek a pro změny v nárocích na ně;

e) upozorňují písemně odborové orgány, ošetřující lékaře i pracovníky, jímž se dávka poskytuje, včas na nadcházející vyčerpání podpůrné doby (aspoň 3 měsíce předem) nebo na jiné důvody skončení nároku;

f) vyplácejí pravidelně a včas ve stanovených termínech přiznané dávky;

g) vyhotovují písemná rozhodnutí vydaná odborovým orgánem a poskytují odborovým orgánům další administrativní a odbornou pomoc při provádění jejich rozhodnutí a při jejich úkolech v oprávněném řízení o dávkách;

h) zabezpečují soustavnou kontrolu vyplácených dávek;

ch) vedou evidenci spojenou s poskytováním a výplatou dávek (evidence o zaměstnancích včetně evidence doby zaměstnání a evidence lhůt a podpůrných dob a dalších podkladů pro poskytování a výplatu dávek, evidenci pracovníků neschopných práce,†††) účetní a statistickou evidenci,†) atd.), a kontrolují správnost této evidence;

i) podávají předepsaná hlášení.†)

(2) Závod (organizace) je povinen vydat pracovníku, jehož zaměstnání skončilo, potvrzení o tom, od kdy do kdy byl v podniku zaměstnán a kolik činí celková započtená doba zaměstnání ke dni skončení zaměstnání v závodě. Závod je povinen vydat potvrzení při skončení zaměstnání; žádá-li

*) § 3 vládní vyhlášky č. 23.1965 Sb., o výjimečném poskytování důchodu některým pracujícím důchodcům

**) Část druhá vyhlášky č. 7.1953 Č. l., o nemocenském pojištění sezónních zaměstnanců a pracovníků na nepravdivou výpomoc

***) Oddíl druhý vyhlášky č. 3.1953 Č. l., o nemocenském pojištění brigádníků

†) § 5 odst. 1 a § 6 odst. 1 opatření o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, uveřejněného vyhláškou č. 91.1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191.1960 Sb.

††) § 7 opatření č. 91.1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191.1960 Sb.

†††) § 11 opatření č. 91.1953 Sb.

†) § 13 odst. 1 opatření č. 91.1953 Sb.

†) § 13 opatření č. 91.1953 Sb.

o to pracovník nebo podnik, v němž je pracovník zaměstnán, musí být potvrzení vydáno i později.

(3) Závody, ve kterých se nemocenské pojištění neprovádí (tzv. malé závody),^{*} podávají odborovými orgány příslušným k poskytování peněžitých dávek pro jejich pracovníky veškerá k tomu potřebná hlášení a podklady.

§ 76

Odkazy odborových orgánů v závodě při poskytování dávek

(1) Odborové orgány v závodě rozhodují podle předpisů o tom vydaných^{**} o dávkách nemocenského pojištění; rozhodují zejména, jestliže

- a) vznikla pochybnost nebo spor o nároku na dávku nebo o její výši;
- b) jde o zápočet do doby zaměstnání rozhodné pro určení procentní sazby dávky;
- c) jde o dávku dobrovolnou (fakultativní);
- d) požadovaná dávka nemá být přiznána buď vůbec nebo v požadovaném rozsahu;
- e) přiznaná dávka má být odňata nebo má být snížena její výše nebo zastavena její výplata, popřípadě má být z jiného důvodu rozhodnuto o trvání nároku na ni;
- f) má být rozhodnuto, že pracovník nebo jiný příjemce dávky je povinen vrátit dávku neprávem vyplacenou.

(2) Zjistí-li odborový orgán v závodě, popřípadě vyšší odborový orgán, že závod poskytl dávku podle § 75 odst. 1 písm. c) v rozporu s platnými předpisy, dá příkaz, aby další poskytování dávky bylo zastaveno. Závod je povinen tomuto příkazu ihned vyhovět.^{***}

(3) Odborové orgány v závodě při poskytování dávek nemocenského pojištění zejména

- a) úzce spolupracují se závodem, zvláště s jeho administrativními pracovníky pověřenými vyřizováním věcí nemocenského pojištění (tj. zpravidla se mzdovými účetními);
- b) podávají pracovníkům a jejich rodinným příslušníkům, popřípadě pozůstalým informace a vysvětlení o jejich nárocích na dávky a jsou jim nápomocny při uplatňování nároků na dávky u pověřených pracovníků administrativy

závodu, u vyšších (odvolacích) odborových orgánů a u orgánů sociálního zabezpečení;

- c) pečují o potřebnou účast a spolupůsobení žadatelů o dávky a o jejich slyšení ve sporných případech;
- d) vyžadují od žadatelů o dávky, od závodu a od jiných orgánů a organizací doklady, údaje a jiné průkazy o skutečnostech rozhodných pro nároky na dávky;
- e) upozorňují pracovníky včas na nadcházející vyčerpání podpůrní doby (aspoň 3 měsíce předem) nebo na jiné důvody skončení nároku a jsou nápomocny, aby včas před uplynutím podpůrní doby byl zdravotní stav pracovníka posouzen posudkovými komisemi sociálního zabezpečení a aby bylo včas rozhodnuto o tom, zda a od kterého dne mu bude přiznán invalidní (částečný invalidní) důchod, popřípadě aby s ním bylo dohodnuto jeho další pracovní uplatnění.

(4) Odborové orgány v závodě kontrolují činnost závodu při provádění nemocenského pojištění. Sledují také, jak pracovníci neschopní práce zachovávají předpisy o chování a životosprávě nemocných; svoje poznatky sdělují podle potřeby zdravotnickým orgánům a vedení závodu a používají jich při svém rozhodování.

§ 77

Povinnosti pracovníků a jiných oprávněných v souvislosti s poskytováním dávek

(1) Pracovníci, kteří žádají o dávku nemocenského pojištění nebo jímž se dávka poskytuje, jsou povinni spolupůsobit k tomu, aby o dávce mohlo být rozhodnuto včas a v souladu se skutečným stavem a aby dávka byla poskytována ve shodě s právními předpisy. Jsou zejména povinni:

- a) uplatňovat nárok na dávku způsobem, který je pro jednotlivé dávky stanoven, osvědčovat skutečnosti, na kterých závisí rozhodnutí o dávce, a předkládat stanovené doklady;
- b) hlásit včas všechny skutečnosti, které jsou nebo mohou být důvodem pro zánik nebo změnu nároku na dávku, pro trvání nároku, pro výši dávky nebo pro její výplatu. Není-li lhůta jinak

* § 5 odst. 2, § 6 odst. 2 a § 43 až 54 opatření č. 91/1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb.

** Část pátá, oddíl první (§ 35 a násl.) opatření č. 91/1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb.

*** O vrácení dávek již vyplacených a o odpovědnosti závodu za pojistné zkrácené výplatou takové dávky platí § 43 odst. 2 zákona č. 54/1956 Sb. a § 24 odst. 4 opatření č. 91/1953 Sb.

stanovena, je pracovník povinen podat hlášení nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o skutečnosti dověděl; hlášení o vzniku a ukončení pracovní neschopnosti je povinen podat bez zbytečného průtahů;

- c) podávat požadovaná vysvětlení a údaje;
- d) při pracovní neschopnosti nebo karanténě zachovávat předpisy o chování a životosprávě nemocných, řídit se pokyny a posudky lékaře a vystříhat se všeho, co by mohlo nepříznivě působit na léčení nebo ztěžovat obnovení pracovní schopnosti;
- e) umožnit zástupcům závodu, lékařům a odborovým orgánům návštěvu v bytě i jiné přezkoumání skutečností rozhodných pro vznik nebo trvání nároku;
- f) vyžádat si ke změně pobytu za trvání pracovní neschopnosti (karantény) předchozí souhlas ošetřujícího lékaře, jakož i předsedy odborového orgánu rozhodujícího v závodě o dávkách.

(2) Ustanovení odstavce 1 s výjimkou ustanovení pod písm. d) až f) platí také pro rodinné příslušníky a pozůstalé, kteří žádají o dávku nemocenského pojištění nebo jimž se taková dávka poskytuje.

§ 78

Společná ustanovení o výplatě dávek

(1) Dávky přiznané v závodě vyplácí závod podle dokladů určených Ústřední radou odborů.

(2) Doklady k výplatě dávek musí být podepsány pracovníky závodu, kteří jsou k tomu písemně zmocnění vedoucím závodu. Vyplácí-li se dávka podle rozhodnutí odborového orgánu v závodě, musí být rozhodnutí ověřeno na dokladu k výplatě podpisem předsedy nebo pověřeného člena tohoto orgánu. O pozastavení výplaty dávky vedoucím závodu platí zvláštní ustanovení.*)

(3) Závod vyhlásí v dohodě s odborovým orgánem v závodě, do kdy nejpozději před výplatním dnem mají být předloženy doklady pro poskytnutí dávky, aby mohla být v tento den vyplacena.

(4) Dávky se vyplácejí v hotovosti. Nemůže-li si však účastník dávku vyzvednout, poukáže mu ji závod neprodleně poštou; poštovné hradí závod ze svých prostředků.

§ 79

Kde se v této vyhlášce mluví o zaměstnání (o době zaměstnání, o souběžném zaměstnání apod.), posuzuje se stejně členství ve výrobním družstvu, které zakládá nemocenské pojištění členů výrobních družstev.**)

§ 80

Platnost pro další skupiny pracovníků

(1) Ustanovení této vyhlášky platí obdobně také

- a) pro poskytování dávek nemocenského pojištění pracovníkům, kteří jsou v pracovním poměru sjednaném mezi občany;***) neplatí zde však ustanovení § 75 odst. 1 a § 76;
- b) pro advokáty — členy krajských sdružení advokátů; úkoly uvedené v § 75 plní krajské sdružení advokátů, jehož je advokát členem.

(2) Pro chovance, kteří jsou vychovávaní k povolání v zařízeních státní správy pro mládež vyžadující zvláštní péči, platí ustanovení této vyhlášky obdobně jako pro učně (§ 29), pokud Ústřední rada odborů v dohodě s příslušným ústředním úřadem nestanoví jinak.

Oddíl sedmý

Ustanovení přechodná a závěrečná

§ 81

(1) Byla-li peněžitá dávka nemocenského pojištění přiznána před 1. lednem 1966, posuzuje se její další poskytování a výplata i nadále podle dosavadních předpisů. Procentní sazba, podle které se stanoví výše dávky, se však od 1. ledna 1966 nově určí podle doby zaměstnání, kterou by pracovník dovršil podle této vyhlášky k 31. prosinci 1966 (§ 19).

(2) Vyrovnávací příspěvek se podle § 4 zákona č. 67/1965 Sb. a podle této vyhlášky poskytne za dobu od 1. ledna 1966 také pracovníci, která byla již před 1. lednem 1966 převedena z důvodu těhotenství nebo po porodu na jinou práci, jestliže při tomto převedení jsou po 31. prosinci 1965 splněny podmínky stanovené v zákoníku práce a v ustanoveních o vyrovnávacím příspěvku.

(3) Pro uplatňování, stanovení, poskytování a výplatu peněžitých dávek nemocenského pojištění,

*) § 13 odst. 2 opatření č. 91/1953 Sb., ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb.

** Pouze vl. nař. č. 57/1953 Sb., o nemocenském pojištění členů výrobních družstev

*** § 250 zákoníku práce

o kterých se rozhoduje po 31. prosinci 1965, platí ustanovení této vyhlášky, i když skutečností odůvodňující nárok na ně nastaly před 1. lednem 1966.

§ 82

Zrušuje se:

- a) vyhláška č. 258/1956 Ú. l., o poskytování peněžitých dávek v nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění vyhlášky č. 184/1957 Ú. l.;
- b) vyhláška č. 26/1957 Ú. l., o zvýšení nemocenského při pracovní neschopnosti pro aktivní tuberkulózu;
- c) vyhláška č. 238/1957 Ú. l., o nemocenském pojištění dobrovolných požárníků, příslušníků civilní obrany, zdravotníků Československého

červeného kříže, dárců krve, členů Horské služby a spolupracovníků pečovatelské služby;

- d) vyhláška č. 94/1958 Ú. l., o nemocenském pojištění advokátů - členů advokátních poraden;
- e) ustanovení § 14, 15, 16 a 20 vyhlášky č. 141/1958 Ú. l., o nemocenském pojištění odsouzených;
- f) vyhláška č. 147/1958 Ú. l., o nemocenském pojištění účastníků organizované tělesné výchovy;
- g) vyhláška č. 44/1959 Ú. l., o nemocenském pojištění učňů.

§ 83

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1966.

Místopředseda Ústřední rady odborů:

Pastyřík v. r.

144

144

VLÁDNÍ NARIZENÍ

ze dne 22. prosince 1965

**o změně působnosti ve vydávání povolení zahraničním provozovatelům silniční dopravy
k jednotlivým přepravám po území Československé socialistické republiky**

Vláda Československé socialistické republiky
nařizuje podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 143/
1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a
v působnosti jejích orgánů:

§ 1

Povolení k jednotlivým přepravám věcí a osob
do Československé socialistické republiky a zpět,
jakož i přes její území, podle § 5 odst. 2 zákona

č. 57/1950 Sb., o úpravě podnikání v silniční do-
pravě, mohou zahraničním provozovatelům silniční
dopravy vydat v naléhavých případech orgány cel-
ní správy na hraničních přechodech.

§ 2

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna
1966.

Lenárt v. r.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Ministerstvo financí vydalo

podle § 6, 18 a 19 zákona č. 73/1952 Sb., o dani z obratu, výnosem ze dne 15. prosince 1965 čj. 152/47.500/65

sazebník daně z obratu pro výrobky zařazené do kategorie pevných cen a výnosem ze dne 15. prosince 1965 čj. 152/52.700/65

sazebník daně z obratu pro výrobky zařazené do kategorie volných a limitních cen.

Oba sazebníky daně z obratu nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1966.

Sazebník daně z obratu pro výrobky zařazené do kategorie pevných cen byl vydán jako samostatná publikace a lze jej obdržet v prodejně Kniha, podnik hl. m. Prahy, Praha 1, Opletalova ul. 35.

Sazebník daně z obratu pro výrobky zařazené do kategorie volných a limitních cen byl rozeslán přímo ministerstvem financí příslušným ústředním orgánům a finančním odborům krajských a okresních národních výborů.

Do sazebníků je možno nahlédnout u ministerstva financí a u finančních odborů krajských a okresních národních výborů.

Dnem 31. prosince 1965 pozbývají platnosti sazebník daně z obratu vydaný výnosem ministerstva financí ze dne 15. června 1963, čj. 152/35.000/63 se všemi jeho opravami, dodatky, změnami a úpravami sazeb vydanými do 31. prosince 1965; jeho ustanovení se však použije v případech, kdy vznikla povinnost k odvodu daně z obratu před 1. lednem 1966.

Prováděcí předpisy k zákonu o dani z obratu, vydané výnosem ministerstva financí ze dne 15. června 1963, čj. 152/35.000/63, zůstávají i po 1. lednu 1966 v platnosti s doplňkem podle výnosu ministerstva financí ze dne 20. prosince 1965, čj. 152/55.540/65, který je uveřejněn ve Věstníku ministerstva financí č. 9 z roku 1965.